יום ד', ז' ב**חשון** תשס"ב (**24** באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ז' ב<u>חשון</u>**, **מתחילים, בארץ ישראל, להתפלל על הגשמים** וכוללים תפילה זו בברכת השנים שבתפילת שמונה-עשרה. בנוסח עדות המזרח, מחליפים את ברכת "**ברכֵנו**" ל"**ברך עלינו**"; ואילו בנוסח אשכנז מחליפים את המילים "**ותן ברכה**" ל"**ותן טל ומטר לברכה**" בברכת "**ברך עלינו**".
מאז תפילת מוסף בחג שמיני-עצרת/שמחת תורה, התחלנו להזכיר את גבורות הגשמים - "משיב הרוח ומוריד הגשם" בברכת "תחיית המתים", וזו דרך שבח להקב"ה. חלפו 15 יום – הזמן שנקבע ע"י חכמינו כ"מספיק לאחרון שבישראל מעולי הרגלים להגיע לנהר פרת". עכשיו, מתחילים גם לשאול – כלומר, להתפלל ולבקש – על הגשמים, כל עדה לפי נוסחה.
בחו"ל, שהמים מרובים ואין צריכים מטר כל-כך, מתחילים בשאלת גשמים 60 יום אחרי תקופת תשרי {השנה מחולקת ל-4 תקופות: תשרי, טבת, ניסן, תמוז}. כיוון שמחשבים תקופות רק לפי שנות החמה, אין ל'שאלת הגשמים' בחוץ לארץ תאריך התחלתי קבוע בלוח שלנו, הבנוי על חודשי הלבנה. אבל יש לה יום קבוע בלוח של העמים, ב-5 לדצמבר. ושואלים את הגשמים עד ערב פסח ועד בכלל, בין בארץ ישראל ובין בחו"ל. [ספר התודעה]

§§§

<u>על עניין גשמים ואחדות, המאמר הנ"ל שהופיע בעלון השבת, "שבת בשבתו"</u>:
פרשת נח, המשופעת במים (עניין המבול וכו'), מקשרת בין חג הסוכות שבו מתחילים להזכיר גשמים - "משיב הרוח ומוריד הגשם" - לבין חודש מרחשון שבו מתחילים לבקש=לשאול גשמים - "ותן טל ומטר לברכה". מנהג ארץ-ישראל לשאול גשמים החל מ**ז' חשון** "15 יום אחר סוכות כדי שיגיע אחרון שבישראל לנהר פרת" [משנה תענית], היינו עולי רגלים שלא מגיעים לביתם עד כשבועיים לאחר החג. למענם, כדי שלא יירטבו, יתקררו או יוטרדו בדרך, דוחים את שאלת הגשמים משמיני עצרת עד ליום ז' במרחשוון.

ויש לשאול: הרי הכהן הגדול התפלל ביום הכיפורים, כשיצא מבית קדשי הקדשים: "ואל ייכנסו לפניך תפילות עוברי דרכים (שלא ירדו גשמים) בשעה שהעולם צריך לו"; משמע כי זמן הגשמים הוא מסוכות, ו"בחג נידונים על המים" (צרכי המים של כל העולם נידונים בחג הסוכות), ואין להתחשב בעוברי דרכים?. מדוע, איפוא, דוחים את שאילת הגשמים שהיא כל כך חיונית לעם ישראל בשל מתי מעט שטרם הגיעו לביתם?

התשובה פשוטה ועמוקה גם יחד; בסוכות, חג האחדות, **נאספו כל ישראל לחצרות בית ה' בירושלים ש"עושה כל ישראל חברים". בסוכות גם אָגדנו ארבעה מינים ובכך סימלנו את האחדות בעם. בחג זה התפללנו יחדיו לגשמי ברכה בחורף הקרב ובא. כאשר כל אחד שב לביתו, ובלבו רשמי האחדות שספג בירושלים**, לא יתכן כי מי שכבר הגיע לביתו יבקש גשמים, גם אם תפילתו לא תתקבל, בעוד חבריו, אשר רק לפני ימים ספורים חגג איתם בירושלים, עדיין מצויים בדרך והגשם יטרידם. יכולת האדם לחזור לשדהו הנצרך לגשם, ולהמתין מלהתפלל לכך עד להגעת אחרון העולים לביתו, **איפוק זה נובע מהפנמת אחדות ישראל שנספגה בלב בעת העליה לרגל**. כאן 'מבחן החיים'; האם דיבורי אחדות הם 'מילי בעלמא' או שמא הם נותנים את אותותם בחיים, עד כדי נכונות להקריב מצרכיו למען חבריו. בימינו, בהם האחדות כה חיונית לקיומנו, נלמד מהאמור כי אין ה'אחדות' רק "שפה אחת ודברים אחדים", אלא הרגשת איש את רעהו ומוכנות למסור את הנפש למען הזולת.

"...עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בנֵנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע בתוך שאר חולי ישראל